

КӨСЕМСӨЗДІН
КӨСЕМІ

МЕКТЕП-ТЕЛІ
АМАҢКОС ҚҰАТАҢҒАЫ

ӘОЖ 821.512.122.0
КБЖ 83.3 (5 Қаз)
М 41

*Баспаға ал-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
журналистика факультетінің Ғылыми және
Редакциялық баспа кеңесі тешімімен ұсынылған*

Шікір жазғандар:

тарих ғылымдарының докторы, профессор **С.Қ. Қозыбаев**

филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА

корреспондент-мүшесі **Б. Омарұлы**

тарих ғылымдарының докторы, профессор ҚР ҰҒА корреспондент-мүшесі

Б.Б. Қарібаев

Мектеп-тегі Аманкос Құлтанұлы

М 41 Көсемсөздің көсемі: монография / А.Қ. Мектеп-тегі. – Алматы: Қазақ университеті, 2015. – 384 б. + 22 бет жапсырма.

ISBN 978-601-04-1263-7

Зерттеу еңбекте көрнекті мемлекет және қоғам қайраткері, әмбебап ғалым, көп қырлы талант, көсемсөз шебері Халел Досмұхамедұлының (1883-1939) өмір жолы мен шығармашылық қызметінің көпшілікке бұрын беймәлім болып келген тұстарынан кен мәлімет беріліп, қазақтың Ұлттық журналистика тарихында алатын орны мен маңызы сараланып, ғылыми талдау жасалған.

Еңбекте Мәскеу, Санкт-Петербург, Ташкент, Алматы қалаларының кітапхана мен мұрағат қорларында сақталған Халел Досмұхамедұлына қатысты қыруар құнды деректер мен XX ғасырдың басындағы мерзімді баспасөз бетінде жарияланған оның төл туындылары зерттеу жұмысының негізгі нысанына айналады.

Кітап журналистика, филология факультеттерінің студенттері мен магистранттарына, қоғамдық ғылымды зерттеушілер мен ізденушілерге және алаштың ардақты перзентінің өмірі мен шығармашылық өнеріне қызығатын қалың оқырман қауымға арналған.

ӘОЖ 821.512.122.0
КБЖ 83.3 (5 Қаз)

© Мектеп-тегі А. Қ., 2015
© Ал-Фараби атындағы ҚазҰУ, 2015

ISBN 978-601-04-1263-7

Алғысөз орнына 3

Бірінші тарау:

**ХАЛЕЛ ДОСМҰХАМЕДҰЛЫНЫҢ
ПҮЛГИЩТИКАСЫ**

14

Кіріспе..... 14

**1 ХАЛЕЛ ДОСМҰХАМЕДҰЛЫНЫҢ ҚОҒАМДЫҚ-САЯСИ
КӨЗҚАРАСЫН ҚАЛЫПТАСТЫРҒАН ТАРИХИ КЕЗЕҢ..... 28**

1.1. Фасыр басқындағы саяси ахуал және Халел Досмұхамедұлы

28

1.2. Қоғамдық сананың оянуындағы Халел Досмұхамедұлы

50

**2 ХАЛЕЛ ДОСМҰХАМЕДҰЛЫ – ҚАЗАҚ ДЕМОКРАТИЯЛЫҚ
БАСПАСӨЗІ НЕГІЗІН ҚАЛАУШЫЛАРДЫҢ БІРІ 113**

2.1. Көсемсөз шығармашылығы 113

2.2. «Сана» журналы – ғылыми-танымдық көсемсөздің канат

195

**3 ХАЛЕЛ ДОСМҰХАМЕДҰЛЫ – БАСПАҒЕР ҒАМ
РЕДАКТОР 218**

3.1. Ұлттық кітап шығару ісін жолға қоюшы..... 218

3.2. Төлтума ғылым тілін жасаушы бірегей тұлға..... 301

Қорытынды 319

Екінші тарау:

КӨСЕМСӨЗ МАҚАЛАЛАР

Халел Досмұхамедұлы. Халқының рухани жаны мен тән

саулығының шипалары..... 323

Дәрігер..... 326

Қоғам қайраткері, ғалым..... 330

Сыр тұнған күміс саптыаяқ 337

Геноцид 341

Ғылыми басылым

Мектеп-тегі Аманқос Құлтанұлы

КӨСЕМСӨЗДІҢ КӨСЕМІ

Компьютерде беттеген *Г. Шаккозова*
Мұқаба дизайны *Р. Сқақов*

Кітап авторлық редакциямен жарыққа шықты

ИБ №8389

Басуға 25.06.2015 жылы қол қойылды. Формат 60x84 ¹/₁₆.

Көлемі 25,5 б. т. Тапсырыс №140. Таралымы 100 дана.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің

«Қазақ университеті» баспа үйі.

Алматы қаласы, әл-Фараби даңғылы, 71.

«Қазақ университеті» баспа үйі баспаханасында басылды.

